

ĐỀ 8

GỢI Ý THAM KHẢO

I. PHÂN ĐỌC - HIỂU (4,0 điểm)

Câu 1 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Đoạn trích được viết theo **phương thức biểu đạt** chính nào?

Hướng dẫn:

- Đoạn trích trình bày quan điểm, suy nghĩ, lời khuyên về cách sống.
- Chủ yếu mang tính **nghị luận** (thuyết phục bằng lý lẽ, dẫn dụ) kết hợp yếu tố biểu cảm, nhưng **nghị luận** nổi trội hơn.

Trả lời mẫu:

“Phương thức biểu đạt chính của đoạn trích là **nghị luận**.”

Câu 2 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Chỉ ra **một biện pháp tu từ** nổi bật và nêu **tác dụng** của nó.

Hướng dẫn:

1. Có thể chọn **so sánh** (“cuộc đời như một trò chơi tung hứng”), hoặc **ẩn dụ** (“những quả bóng cao su, quả bóng thủy tinh”).
2. **Tác dụng:** Tạo hình ảnh cụ thể, nhấn mạnh ý nghĩa các yếu tố trong cuộc sống (công việc có thể “nảy lên lại”, còn gia đình, bạn bè... rất dễ vỡ không sửa chữa được).

Trả lời mẫu:

- **Biện pháp tu từ:** So sánh “cuộc đời như một trò chơi tung hứng.”
- **Tác dụng:** Làm ý tưởng trở nên sinh động, giúp người đọc hình dung rõ tầm quan trọng của việc cân bằng năm “quả bóng” (công việc, gia đình, sức khỏe, bạn bè, tinh thần).

Câu 3 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Theo đoạn trích, **điều gì** khiến “cuộc đời” được ví như “một trò chơi tung hứng” với năm quả bóng?

Hướng dẫn:

- Hình ảnh “trò chơi tung hứng” → con người phải **giữ cân bằng** giữa 5 yếu tố: công việc (bóng cao su) và bốn yếu tố khác (bóng thủy tinh) rất dễ vỡ.

Trả lời mẫu:

“Bởi trong cuộc sống, chúng ta phải khéo léo ‘tung hứng’ và giữ cân bằng giữa 5 yếu tố: công việc, gia đình, sức khỏe, bạn bè, tinh thần. Đặc biệt, công việc giống quả bóng cao su có thể nảy lên lại nếu rơi, nhưng bốn ‘quả bóng thủy tinh’ kia sẽ dễ hư hỏng nếu ta lỡ tay đánh rơi và không thể trở lại nguyên vẹn như trước.”

Câu 4 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Em hiểu như thế nào về câu:

“Chỉ có bạn mới biết rõ điều gì tốt nhất cho chính mình”?

(2 - 3 dòng)

Hướng dẫn:

- Ý nghĩa: Khuyên ta **tự đánh giá đúng bản thân**, đừng sống theo áp đặt của người khác.

Trả lời mẫu:

“Câu này nhấn mạnh rằng mỗi người cần tự hiểu khả năng, mong muốn, giá trị của chính mình, không nên dựa vào quan điểm hay tiêu chuẩn của người khác. Chỉ bản thân ta mới chọn được hướng đi phù hợp nhất, giúp ta sống ý nghĩa và hạnh phúc.”

Câu 5 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Viết **một đoạn văn (5 - 7 dòng)** bày tỏ **suy nghĩ** về câu nói:

“Cuộc đời không phải là đường chạy. Nó là một lộ trình mà bạn phải thưởng thức từng chặng đường mình đi qua.”

Hướng dẫn:

- Nêu suy nghĩ: Không nên chạy đua gấp gáp đến đích, mà trân trọng, tận hưởng **quá trình**.
- Liên hệ bản thân, rút bài học.

Trả lời mẫu (gợi ý viết đoạn):

“Câu nói nhắc nhở chúng ta rằng thay vì mãi mê lao đến đích, hãy biết dừng lại để thưởng thức vẻ đẹp và ý nghĩa trên từng chặng hành trình. Cuộc đời không chỉ là đích đến, mà còn là những trải nghiệm, kỉ niệm, bài học quý giá. Bản thân em cũng nhận ra rằng khi tập trung tận hưởng từng khoảnh khắc, em thấy cuộc sống thú vị, bớt căng thẳng hơn. Nếu chỉ chăm chăm ‘chạy’ đến mục tiêu mà quên cảm nhận, chúng ta dễ đánh mất niềm vui và những mối quan hệ quan trọng. Vì vậy, hãy biết cân bằng, sống trọn vẹn mỗi ngày và trân quý từng giai đoạn trên lộ trình của chính mình.”

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (Nghị luận văn học - 2,0 điểm)

Đề: Dựa vào đoạn trích, viết **một đoạn văn (khoảng 200 chữ)** phân tích **thông điệp** tác giả muốn gửi gắm về “*giữ sự quân bình trong cuộc sống*” và “*tự trân trọng giá trị của chính mình*”.

Hướng dẫn làm bài

1. Xác định yêu cầu:

- Hình thức: **đoạn văn** khoảng 200 chữ.
- Nội dung: Phân tích **hai thông điệp** chính:
  - **Giữ sự quân bình:** 5 “quả bóng” (công việc – cao su, gia đình/sức khỏe/bạn bè/tinh thần – thủy tinh).
  - **Tự trân trọng giá trị bản thân:** không so sánh, không để mục tiêu lệch lạc, tập trung vào hiện tại.

2. Gợi ý triển khai ý:

- **Mở đoạn** (1-2 câu): Giới thiệu chung ý nghĩa đoạn trích.
- **Thân đoạn:**
  - Phân tích hình ảnh quả bóng cao su (công việc) ↔ quả bóng thủy tinh (gia đình, sức khỏe, bạn bè, tinh thần).
  - Nhấn mạnh **tâm quan trọng** của sự cân bằng (không để rơi “bóng thủy tinh”).
  - Tự trân trọng giá trị bản thân (không so sánh, biết nhu cầu tình cảm, sống đúng khả năng).
- **Kết đoạn** (1-2 câu): Khẳng định ý nghĩa, bài học rút ra.

Trả lời mẫu

“Trong đoạn trích, tác giả gửi gắm hai thông điệp lớn: cần **giữ sự quân bình** trong cuộc sống và **tự trân trọng giá trị của chính mình**. Thông qua hình ảnh năm quả bóng, tác giả nhấn mạnh rằng công việc giống quả bóng cao su – có thể rơi nhưng vẫn nảy lên lại, còn gia đình, sức khỏe, bạn bè, tinh thần là những quả bóng thủy tinh rất dễ tổn thương, không thể hồi phục hoàn toàn khi đã rơi vỡ. Điều đó cho thấy, nếu chúng ta quá mãi mê với công việc mà bỏ bê những yếu tố khác, cuộc đời sẽ mất đi sự cân bằng. Bên cạnh đó, tác giả còn khuyên người đọc đừng tự hạ thấp giá trị của mình hay chạy theo tiêu chuẩn của người khác. Mỗi người phải tự hiểu bản thân, biết điều gì tốt nhất cho chính mình và sống trọn vẹn, tận hưởng từng khoảnh khắc. Qua đó, tác giả mong muốn chúng ta học cách giữ gìn những mối quan hệ quan trọng trong đời, đồng thời tin tưởng vào chính mình để tìm thấy hạnh phúc và thành công đích thực.”

Câu 2 (Nghị luận xã hội - 4,0 điểm)

Đề: Viết **một bài văn** (khoảng 400 chữ) về **tâm quan trọng của việc “sống trọn vẹn từng ngày”** trong xã hội hiện đại.

Hướng dẫn làm bài

1. Mở bài:

- Giới thiệu khái quát nội dung đoạn trích, vấn đề “sống trọn vẹn từng ngày”.
- Nêu vấn đề: Tại sao lối sống này cần thiết trong xã hội hiện đại?

2. Thân bài:

- **Giải thích:** “Sống trọn vẹn từng ngày” là tập trung vào hiện tại, không lãng phí thời gian cho quá khứ/ảo tưởng tương lai.
- **Tầm quan trọng:**
  - Giúp mỗi người **cảm nhận giá trị** cuộc sống, giảm áp lực, căng thẳng.
  - Gắn kết với gia đình, bạn bè, duy trì sức khỏe tinh thần.
- **Dẫn chứng:**
  - Người bận rộn nhưng vẫn biết thư giãn, cân bằng, tận hưởng khoảnh khắc → sống hạnh phúc, ít stress.
  - Trái lại, người ôm đồm quá khứ hoặc mơ mộng tương lai → dễ bỏ lỡ hiện tại, sống thiếu ý nghĩa.
- **Khó khăn:**
  - Xã hội hiện đại nhiều áp lực: công việc, học tập, mạng xã hội... Dễ làm ta quên mất “thương thức” cuộc sống.
- **Giải pháp:**
  - Quản lý thời gian, sắp xếp ưu tiên.
  - Dành không gian cho bản thân, gia đình, sở thích.
  - Rèn luyện chánh niệm (mindfulness), trân trọng hiện tại.

3. Kết bài:

- Khẳng định tầm quan trọng của “sống trọn vẹn từng ngày” → tạo ý nghĩa cuộc sống.
- Kêu gọi mọi người thực hành lối sống an yên, tận hưởng hiện tại.

Trả lời mẫu

“Trong dòng chảy gấp gáp của xã hội hiện đại, việc **sống trọn vẹn từng ngày** ngày càng trở nên thiết yếu. Thông điệp từ đoạn trích nhắc nhở chúng ta rằng cuộc đời không phải là một ‘đường chạy’ chỉ chú tâm đến vạch đích, mà còn là hành trình cần được cảm nhận, tận hưởng. Trên thực tế, nhiều người thường ôm giữ những nỗi tiếc quá khứ hoặc ảo tưởng tương lai, dẫn đến việc bỏ lỡ vẻ đẹp hiện tại. Sống trọn vẹn từng ngày nghĩa là dồn tâm trí vào khoảnh khắc hiện tại, biết trân quý sức khỏe, gia đình, bạn bè, tinh thần – những ‘quả bóng thủy tinh’ cần bảo vệ.

Áp dụng lối sống này, mỗi người có thể kiểm soát áp lực công việc tốt hơn, xây dựng mối quan hệ bền vững hơn và duy trì sức khỏe tâm lý ổn định. Bởi khi ta thật sự hiện diện, ta cảm nhận được ý nghĩa từ những điều bình dị nhất: một bữa cơm với gia đình, một cuộc gặp gỡ bạn bè, hay chỉ là phút giây hít thở không khí trong lành. Dẫu biết xã hội hiện đại luôn đòi hỏi chúng ta chạy đua, nhưng chính trong sự bận rộn ấy, nếu ta biết dừng lại, sống chậm, chú ý chăm sóc bản thân và người xung quanh, ta mới thấy cuộc đời đáng giá.

Tất nhiên, sống trọn vẹn từng ngày không đồng nghĩa với buông thả, mà cần kỹ năng sắp xếp thời gian, đặt mục tiêu cụ thể, và học cách buông bỏ những suy nghĩ tiêu cực. Có như vậy, ta mới có thể dồn năng lượng để làm tốt công việc, đồng thời tận hưởng trọn vẹn mỗi khoảnh khắc. Suy cho cùng, ‘cuộc đời không phải là đường chạy’ – đó là hành trình đầy sắc màu đòi hỏi ta phải mở lòng ra đón nhận, dừng chân cảm nhận, sống hết mình cho từng ngày.”